

JUHLAJULKAISU

KAARLO JUHO
STÅHLBERG

1865 · 28/1 · 1945

SUOMALAINEN LAKIMIESYHDISTYS

**TYRVÄÄN KIRJAPAINO OY
VAMMALA 1943**

ISBN 978-951-855-881-4 (PDF)

Perustaja- ja Kunniajäsenelleen, Presidentti

Kaarlo Juho Ståhlbergille

hänen täyttäessään kahdeksankymmentä vuotta

Kunnioittavasti

Suomalainen Lakimiesyhdistys

28 päivänä tammikuuta 1945

Gabriel Thulin

Ökad möjlighet för nordiska förvaltningsmän att följa utvecklingen i Finland på det förvaltningsrättsliga området¹

I senare tid har förvaltningsrätten i alla de nordiska länderna blivit föremål för alltmera ingående studier, som kommit även grannländernas förvaltningsmän till godo. En svårighet härutinnan har emellertid Finland berett, i den mån dess förvaltningsrättsliga litteratur varit avfattad på finska språket. Väl har i Finlands nordiska grannländer ökat intresse visat sig för studium av det finska språket. Detta studium har dock endast kunnat bedrivas i mindre omfattning, och skulle det icke minst för Sverige, vars förvaltningsrätt är uppbyggd på gemensam grund med den finska, vara av stor betydelse, om ökad möjlighet kunde beredas för nordiska förvaltningsmän att trots språksvårigheterna följa utvecklingen på det förvaltningsrättsliga området i Finland.

Jag skall i korthet redogöra för några av de utvägar, som härutinnan kunna ifrågakomma, och därvid var för sig behandla förvaltningsrättsliga författningssamlingar och handböcker, prejudikatsamlingar samt avhandlingar, kommittébetänkanden och uppsatser i fest- och tidskrifter.

Vad författningssamlingar angår, tillkommer det under redaktion av f. presidenten Ståhlberg på finska år 1939 utgivna

¹ Se en uppsats i Svensk förvaltningsrättslig tidskrift 1944, s. 199 med titel »Nyare förvaltningsrättslig litteratur i Finland» av *Harry Venoja* (cit. Venoja).

arbetet Julkisen oikeuden lakikirja (den offentliga rättens lagbok)² den största betydelsen vid sidan om den på både finska och svenska utgivna allmänna författningssamlingen och de likaledes på både finska och svenska utgivna upplagorna av 1734 års lag med dithörande författningar. Den offentliga rättens lagbok omfattar i ett band nära 2500 kvartsidor och innehåller den väsentligaste delen av Finlands statsförfattnings- och förvaltningsrätt, systematiskt ordnad. Verket är uppdelat på två huvudavdelningar: den allmänna delen samt den specialiserade, vilken senare ansluter sig till fördelningen av förvaltningsgrenarna på de olika ministerierna. År 1943 utkom ett »tillägg till lagboken». Erfarenheten hos de förvaltningsmän i grannländerna, som behärska finska språket, ådagalägger, vilken betydelse det skulle hava, om detta arbete med de tillägg, som utkommit eller kunna väntas utkomma, bleve översatta till svenska.

Vad förvaltningsrättsliga handböcker angår, intages huvudplatsen av f. presidenten Ståhlbergs arbete *Finlands förvaltningsrätt*,³ vars allmänna del utkom år 1913, i andra upplagan år 1929 med tillägg år 1936 och »Inrikesförvaltningen» år 1915, i andra upplagan år 1931. Den allmänna delen har översatts till svenska och fått en rik användning i de nordiska grannländerna, främst i Sverige. Önskvärt vore, om arbetet i dess helhet kunde föreligga på svenska, och gäller detsamma även en del viktiga speciella handböcker med lagtext och kommentarer över olika delar av förvaltningsrättens område.

Vad prejudikatsamlingarna angår, intager Korkeimman hallinto-oikeuden päätökset (högsta förvaltningsdomstolens utslag) huvudplatsen. Från och med 1937 har för de på finska avfattade referaten, vilka utgöra huvudparten, intagits en översättning av rubriken till svenska, vilket hälsats med stor tillfredsställelse av nordiska förvaltningsmän. Önskvärt vore emellertid om dessutom, i lik-

² Se recension på finska i Tidskrift utgiven av juridiska föreningen i Finland årg. 1940, s. 52 f. Jfr en uppsats av förvaltningsrådet M. Aura med titel »En förvaltningsrättslig författningshandbok i Finland» i Svensk förvaltningsrättslig tidskrift 1942, s. 213 samt Venoja, s. 206 f.

³ Venoja, s. 199 f.

het med vad som sker för Danmark, Norge och Sverige, mera fullständiga redogörelser kunde lämnas på svenska för viktigare rättsfall, som ej tillräckligt belysas endast genom rubrikerna. Dessa redogörelser kunde lämpligen intagas i Nordiska administrativa förbundets tidskrift. Ifrågasättas kan, om icke även det sammanfattande registret borde föreligga på svenska.⁴

Vad angår förvaltningsrättsliga avhandlingar på finska språket, hava de väl i många fall blivit föremål för recensioner eller redogörelser i svenskspråkiga tidskrifter. Vill man emellertid erhålla en mera fullständig kännedom om samtliga dessa arbeten, synes detta bäst kunna ske på det sätt att årligen förteckningar upprättas över desamma med svensk översättning av titeln. Plats för dessa förteckningar torde kunna beredas i Nordisk administrativt Tidsskrift. Vad sålunda anförts om avhandlingar på finska språket äger motsvarande tillämpning beträffande kommittébetänkanden och uppsatser i fest- och tidskrifter på finska språket.

Vad särskilt avhandlingarna angår, vore det emellertid tillika önskvärt, om i ökad utsträckning⁵ kunde iakttagas att i dessa infördes, jämte titel, en resumé på svenska språket eller ett av de större kulturspråken.

Ett beaktansvärt inslag har gjorts av förvaltningssekreterare Harry Venoja. Denna har å den i not 1 omnämnda uppsatsen med titel »Nyare förvaltningsrättslig litteratur i Finland» närmare redogjort för vissa förvaltningsrättsliga arbeten på finska språket, men avser denna uppsats endast det senast förflutna decenniet och upptager den dessutom allenast viktigare arbeten med uteslutande bl.a. av de betydelsefulla tidskriftsuppsatserna.

De åtgärder jag här ifrågasatt motiveras väl företrädesvis genom deras betydelse för Finlands nordiska grannländer, särskilt Sverige,

⁴ Se recension i Nord. administrativt Tidsskrift för 1936, s. 248 f.

⁵ Detta har å flertalet av Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja (finska juristföreningens publikationer), av vilka 1—24 utkommit åren 1934—44, iakttagits på det sätt att ofta mycket fullständiga resuméer intagits på tyska, engelska eller franska.

och kan man därför helt visst gå ut ifrån, att Sverige är berett ekonomiskt träda emellan, särskilt då det gäller större, dyrbarare översättningsarbeten.

Önskvärt vore givetvis, om i samband med firande av f. presidenten Ståhlbergs 80-årsdag åtgärder kunde vidtagas för att, på sätt ovan ifrågasatts, bereda ökad möjlighet för nordiska förvaltningsmän att följa utvecklingen i Finland på det förvaltningsrättsliga området.

Jag skall till sist endast beröra en fråga, som uteslutande gäller Sverige. Riksdagsbiblioteket i Stockholm har utbildats till ett bibliotek avsett ej endast för riksdagen utan överhuvud för förvaltningen och har dess betydelse därutinnan ökats genom tryckta kataloger över bibliotekets hela bokbestånd. Går man igenom dessa kataloger⁶ finner man, att den på finska utgivna finska förvaltningsrättsliga litteraturen — med undantag av kommittébetänkanden — praktiskt taget saknas. Önskvärt vore, om även på finska utgivna förvaltningsarbeten kunde få sin plats i biblioteket och dess katalog, särskilt då det gäller viktigare sådana eller arbeten, i vilka finnes en rcsumé på svenska språket eller något av de större kulturspråken.

⁶ I regel har i katalogen beträffande arbeten på finska den finska titeln ej medtagits utan allenast införts titeln på svenska inom klammer eller med tillägg »endast finsk titel».